

РЕЗИМЕ

На Процената на загроеноста на подрачјето на Општина Богданци од сите ризици и опасности

ОСНОВ ЗА ПРОЦЕНА

Процената на загроеноста на подрачјето на општина Богданци од сите ризици и Опасности (во понатамошниот текст Процена), које е во интерес на зајакнување на безбедноста на Општината и граѓаните кои живеат/престојуваат на нејзиното подрачје, се предлага заради имплементирање на обврските од членот 5 од Законот за управување со кризи (Службен весник на Република Македонија бр 29/05 и 36/11) каде се регулира дека за потребите на општините регионалните центри за управување со кризи изработуваат, а општините донесуваат Процена на загроеноста од ризици и опасности за настанување на кризна состојба на подрачјето на општините, и на градот Скопје.

ПОТРЕБА ОД РЕЗИМЕ

Регионалниот центар за управување со кризи Гевгелија ја изработи предлог верзијата на Процената на општината Богданци бидејќи Процената има поголем обем (62 страници дополнети со прилози од кои поголем дел во боја и различен формат), нејзиното разгледување би траело повеќе седници и би требало поголеми финансиски средства, Регионалниот центар за управување со кризи Гевгелија и представниците на општината определени за подготвување и извршување на работни задачи во врска со превенција и справување со кризна состојба, констатираа потреба од изработка на ова резиме на проценка, кое како формален акт не се донесува, но има улога да ја приближи и предлог верзијата до донесувачите. Предлог-Процената во целост е достапа за увид од страна на заинтересираните, секој работен ден од __ до __ 2014 година, во време од 9,00 до 16,00 часот, во два идентични примерока од кои еден во Општина Богданци и еден во Регионалниот центар за управување со кризи Гевгелија.

АКТИВНОСТИ

Општина Богданци се наоѓа во југоисточниот регион на Република Македонија и зафаќа површина од 11.438 ha. Од западната страна се граничи со општина Гевгелија, северно со општината Валандово, а на исток со општината Дојран. Јужната граница на општината се поклопува со државната граница со Република Грција. Општина Богданци е рамничарски крај со благо изразени брда. Општина Богданци се карактеризира со спој на медитеранска и континентална клима која во текот на целата година условува топли денови. Вкупниот број на жители во општината изнесува 8707.

Во општиот дел со интеракциски однос со другите институции присутни на подрачјето остварен е процес на анализа со кој се идентификувани подрачјата за кои се однесува процената, институциите кои имаат битна улога на подрачјето комуникација, координација и соработка помеѓу субјектите на системот за управување со кризи, механизми за координација.

Во него исто така се разработува и се вршат анализи на елементите на ризикот според :

1) географски карактеристики (географска положа и големина, релјефните карактеристики, пошуменост и друга вегетациска покриеност, основи карактеристики на земјштето, климатските услови, хидрографска мрежа, вид и количина на атмосферски и други води и друго),

2) организација и користење (социо-економски карактеристики, природни ресурси, население и организација на населбите и дејностите, комуникациска мрежа, сообраќај и врски, животна средина и природни богатства, културно-историско наследство, патна мрежа по видови на патишта, останата инфраструктура, по видови и друго.

3) населени места (имиња, големина и граници на населени места, Урбана – рурална структура на населбите, демографски профил: број и карактеристики на населените места, број и структура а населението (национална застапеност, старосни групи, родова припадност, образование, економска активност, лица со посебни потреби и други демографски параметри, вклучувајќи ги промените кои се случиле во последните 2-3 децении), вкупно и посебно, по населени места),

4). Економски профил (стопанска развиеност, присутна индустрија и други производни капацитети по населени места, индустрија со хазарден потенцијал (со посебно елаборирање на потенцијалот за загрозување).

5) генерални карактеристики на развојот (актуелната намена на земјштето и развојните карактеристики, развојни цели за подрачјето, како дел од плановите), како и

6) сумарен и детален опис на застапените елементи на ризикот според номенклатурата на средства и други блага од Единствената методологија за процена на штети од елементарни непогоди.

РЕЗУЛТАТИ

Главна придобивка од посебниот дел на Процената е тоа што во овој процес за подрачјето на општината Богданци извршена е идентификација на присутните и очекуваните опасности на кои подрачјето е изложено, нивен опис, анализа, проценување на веројатноста за случување, по време и простор, очекуван интензитет /јачина на влијание и можни последици.

Во тој процес се профилирани следниве опсаности :

- пожар,
- поплава,
- земјотрес и
- други опасности набројани според приоритет.

Со тоа направено е конкретно поврзување на причинско-последичниот круг помеѓу ризикот (како веројатност за негативи последици) и штетни (како крајна последица од негативното влијание на ризикот) изразена на конкретен објект, инфраструктура или друга вредност на просторот кој е опфатен со процената.

Понатаму, за секоја профилирана опасност изработена е процена односно извршено е:

- истражување, документирање и анализа на информации и документи за случените во минатото несреќи и непогоди предизвикани од опасностите карактеристични за подрачјето на општината Богданци.
- извршено е определување/профилирање на потенцијаните извори на загрозување-опасности кои можат да предизвикаат одредено загрозување на безбедноста на општината Богданци.
- процената е веројатноста за случување (по време, место, интензитет), со научно и методолошки поткрепен процес на обработка на верификувани информации во организирана и координирана меѓуресурска соработка со субјектите од системот за управување со кризи и

направена е визуелизација на наодите од процената, на карти/мапи за секоја профилирана опасност одделно, како и други постапки и активности.

Потоа во посебен дел на Процената, проценета е ранливоста и изложеноста на посебните елементи кон кои е насочен ризикот и

Определени се :

- посебните карактеристики, специфики и околности на поединецот, заедницата, објектите системите кои ги прават подложни на негативни влијанија на оштетувачките ефекти на дадената опасност
- направена е квалитативна и квантитативна анализа на создадените вредности, идентификација на типологијата на објектите и нивниот број, на инфраструктурата и на критичните објекти кои се чувствителни на конкретната опасност, квалитативна и квантитативна анализа на изложеното население (родова структура, старосни групи, групи со посебни потреби итн),
- процена на влијанието (ранливост и изложеност) од конкретната опасност врз објекти и инфраструктура,
- за сите профилирани ризици изработена е Процена на влијанието (ранливост и изложеност) на институциите/субјектите на системот за управување со кризи (капацитет и способност),
- процена на директните, индиректните и долгорочните физички и економски загуби по категории, на разгледуваните елементи на ризикот, како и

- збирна оцена и економски биланс на потецијалниот ризик со процена на неговото влијание врз економијата на подрачјето.

Во последното поглавје на посебниот дел од процената за секој профиларен ризик идентификувани се капацитетите и способностите на Системот за управување со кризи за превенција, рано предупредување и одговор на потенцијалниот ризик при што се направени осврти на:

- секторските стратегии, политики и планови за намалување/превенција, односно справување со проценетиот ризик,
- ресурсите за одговор (човечки, материјални, технички и др) кои се наоѓаат во подрачјето на општината Богданци,
- процена на потреби (опрема) и секторски подготовки (обука, вежби) за справување на потребните мерки и активности насочени кон превенција, рано предупредување и справување со проценетата состојба,
- координација, комуникација и одлучување за примената на мерките и ресурсите, преку стандардни оперативни процедури,
- мерките за справување и отстранување на последиците од случени несреќи и катастрофи, кои се идентификувани како и
- процена на штети со изразени финансиски импликации и
- управување со ревитализација по елиминирање на кризата.

Ризиците - кои според профилирањето се определени во други ризици и опасности во главно спаѓаат во две групи и кои едната група на ризици се ризици кои не се случувале во минатото и не се карактеристични за подрачјето на општината и во втората група се ризиците за кои од страна на органите на државната управа, се изработуваат одделни процени од нивна надлежност, кои се однесуваат на посебни ризици и опасности.

Од посебна важност е општина Богданци да ги зголеми своите капацитети со цел успешно справување со настанатите ризици и опасности. Тоа може да се постигне со целосно развивање на системот за управување со кризи и заштита и спасување преку изработка на оперативни планови за постапување, формирање опремување и обучување на единици и тимови за брз одговор како и соодветно запознавање на населението за опасностите, нивно обучување и оспособување за превземање на мерки и постапки за самозаштита во тие услови.

ЗАКЛУЧЕН ДЕЛ :

Процената е изработена како документ кој е во функција на планирање и организација на системот за управување со кризи, што го помага процесот на одлучувањето на надлежните носители на функции и одговорности, ја поддржува комуникацијата, координацијата, соработката, партнерските односи и употребата на ресурсите заради превенција, рано предупредување и справување со сите ризици и опасности кои можат да го загорзат животот и здравјето на луѓето, материјалните и природните богатства, како и општата безбедност на

општината. Имено предложената **Процена** како процес претставува систематизирано согледување на нивото на безбедност на заштитените вредности, наспроти веројатноста од загрозување под влијание на конкретно профилираните опасности, во корелација со степенот на изложеност на елементите на ризик и нивната ранливост, односно отпорност. Во процената како пишан документ, се презентираат сознанијата, заклучоците и препораките, поврзани со актуелните и очекуваните ризици за одреден простор и време.

Процентата како стратешки документ е основа за планирање на подготовките во рамките на СУК за општина Богданци и има информативна и употребна вредност при носење на одлуки за одговорно и ефикасно спроведување на потребни и предвидени мерки за превенција и справување со проценетите ризици и опасности.

За операционализацијата на Процената, во функција на воспоставување на поефикасен Систем за управување со кризи, *предлагаме* истата да се донесе од страна на советот на општината, а за обврските кои се уредени со член 10 од “Уредбата за методологијата за изработка на Процената на загрозеноста на безбедноста на Република Македонија од сите ризици и опасности, нејзината содржина и структура, начинот на чување и ажурирање, како и определување на субјектите во СУК на кои ќе им биде доставена целосна или извод од Процената”, (Сл.весник на РМ бр.13/11), надлежните органи во соработка со Регионалниот центар за управување со кризи Гевгелија, да изработат и достават за донесување одделни процени од нивна надлежност, кои се однесуваат на посебни ризици и опасности.

По донесувањето на Процената, по барање на субјектите на системот за управување со кризи, Советот на општина Богданци определува на кои субјекти и на кој начин се доставува целосна или извод од Процената.

Место, Гевгелија

21.02.2014 год.

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТАР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КРИЗИ

ГЕВГЕЛИЈА